LIET. BIBLIOGR. TARYBOS DOVINA

LAIKAS

Nr. 238 XI M.

"EL TIEMPO"
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
No. 524296

COREO ARGENTINO CASA CENTRAL
Franqueo Pagado
Concesión Nº 4289
Tarifa Reducida
Concesión Nº 4015

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 30 DE JUNIO — BIRŽELIO 30 D. 1959 M.

Klaidos daug pasako...

Mes, lietuviai, nepakenčiam, jeigu kas nors mini mūsų padarytas ar daromas klaidas. Smerkiam tuos, kurie jas nurodo Reikėtų bent kartą pasimokyti, ypač kad dabartinė Argentinos padėtis teikia daug medžiagos.

Atėjęs "Jonas" valdžion rado aruodą pripildytą auksu; buvo pelninga karinė prekyba, pelningos privačios įmonės. Jos visos nešė nemaža pelno. Geležinkelius nusavinti, paimti turtingas įmones, — tai akimirkos darbas. Bet kokios iš to viso pasekmės? Dar yra ir šiandien daug žmonių, kurie Joną laiko neklaidingu. Bet pažiūrėkim iš arčiau. Ar praturtėjo nusavintų įmonių darbininkai? Ar nešė pelną nusavinti geležinkeliai? Iždas ištuštėjo, liko tik prakiurę maišai. Tiesa, gal būt pasakiškai praturtėjo kai kurie "Jurgiai - Antanai"; turtingas paliko ir pats Jonelis, bet liaudis kaip nešė skurdą, taip ir neša. Ji neišėjo iš "Villas Miserias" skurdžių užkampių, nors jos ir buvo aptvertos gelžbetoninėmis sienomis. "Išlenda yla iš maišo" ir gana. Negalima ilgai tiesos nuslėpti.

Iš kur atsirado "Jurgio - Antano" lobiai?

Draudimas verstis bet kam — valdininkams, ypač įtakingiesiems asmenims, tai privilegijų monopolis. Bet koks leidimas, priėjimas prie lobio liko partijos įtakoj. Doleris vieniems veltui, o kitiems iš viso sunkiai arba visai neprieinamas. Importas vieniems gerai pasipelnyti, o kitiems sūriai mokėti. Tai kiekvienos diktatūros pasekmės. Partijos reikalams skiriami beveik visi pinigai. Viskas tuo atžvilgiu, kaip pas sovietus. O liaudis vis skursta. Pakako "Lai gyvuoja Jonas!" ir viskas gerai. Taip ir dabar dar šaukia jo sovedžioti šalininkai, tikrovės neišmanantieji ir nežinantieji tikrosios skurdo priežasties. Turėtų pasimokyti iš raudonųjų patyrimo. Rusijoje jau 1917-19 metais liaudis šaukė, kad kuo blogiau, tuo geriau. Laimėję valdžią užtraukė ant darbininkijos negirdėtą skurdą, o buvusių carų rūmuose lėbaujantį gyvenimą. Jurgių -Antanų pasakiškai greitas pralobimas atsirado iš Villa Miseria gyventojų skurdo. Klaida laiku nepastebėta atnešė pasakiškas pasekmes — vienų didelį skurdą, o kitų pralobimą.

Pramogų bei lėbavimo pavojai

Net galinga Romos imperija žlugo, kai lėbaujančios minios ėmė šaukti: "Panem et circenses" — duonos ir pramogų, o nenorėjo dirbti. Argentinos liaudis pamažu pritinama prie įvairių sporto šakų, kaip futbolo, arklių lenktynių, automobilių. Laikraščiai smarkiai garsina kas dieninius "audaz asalto". Šiandien pagarsėti greit galima, bet brangiai visi mokame už tokias pramogas ir liaudis vedama į blogą šūkiu "que me interesa". Vagys ir plėšikai lengvai išvengia sau nupelnytos bausmės. Spauda tai taip pat tarnauja toms užmačioms. Taigi, nusikaltimų skaičius ir auga.

Išdidumas ne vietoje

Esame dažnai išdidūs ir dėka to išdidumo nepamatome savo klaidų. Toks pat, deja, ir Argentinos jaunimas.

Prieš pora metų pabandžiau vienoj šeimoj paliesti Argentinos reikalus ir daromas klaidas ir ko sulaukiau. Pasipiktino. Keturiolikos metų mergaitė prabilo: "Neužmiršk, kar aš esu argentinietė; mano akivaizdoje neturėtum taip kalbėti!" Dabar tas pats Argentinos jaunimas kenčia, kai visas pasaulis šaiposi iš Argentinos padėties. Gaila to krašto, nes turtingas, žmonės simpatiški, nuoširdūs, užjaučią nelaimėje. Ankstyvesnis išdidumas apakino daugelį. Argentina įėjo į štrauso politiką. Štrausas galingas paukštis, stiprus, bet kai ištinka jį pavojus, tai kiša galvą į smėlį, kad nematytų susidariusios padėties. Medžiotojas iš tokios politikos pasipelno. Jis iš uodegos išrauna plunksnas ir parduoda kitiems. Štai prie ko priveda baimė pažvelgti savo klaidoms į akis. Tai didelė liaudies klaida.

Viršūnės taip pat klysta, nes prižada labai lengvai tą, ką sunku išpildyti. Vieną kitą kartą galima apgauti, bet po kiek laiko dėl neištesėto žodžio tenka nukentėti. Nuolat apgaudinėti net tokiam Stalinui nepavyko. Būtų seniai gavęs galą atsidūręs prieš galingus vokiečius, jei ne galinga Dėdės Samo pagalba.

Blasco Ibañez apie "Jūrą ir žmogų"

Blasco Ibañez savo veikale "Mare nostrum" (išverstas lietuvių kalbon) šitaip išsireiškia: "Jūra moka sau žmones parinkti; netikusį lavoną išmeta laukan, o tinkamą su meile globoja ir saugo". Urugvajuje, po kelių dešimtmečių Colorado partijos valdymo atėjo į valdžią Baltoji partija. Kai kurie remėjai sukrėsti. Neišlaiko gyvenimo sąlygų pasikeitimo. Žuvo net nuo 1931 metų ėjęs valstybines pareigas vienas pareigūnas. Buvo geras žmogus, labai prielankus mums lietuviams ir pačiai Lietuvai, tai Don Marco Marques Castro. Gaila, kad taip įvyko!

Beriyne "Nieko naujo"

Kaip jau buvo galima spėti, bevaisiai pasibaigė Ženevos konferencija. Dalykas atidėtas kuriam laikui, bet jis be pasėkmių ir vėliau. Pasaulis dar vis laukia ir nežino kas bus, o raudonieji gerai žino ir laukimą išnaudoja.

Gen. T. Daukantas

Linksmos Lietuvos vasaros

F. Kazlov pas Eisenhowerį

Sovietų Ministerių kabineto vicepirmininkas Frol Kozlov birželio 30 d. lankėsi pas Amerikos prezidentą D. Eisenhowerį. Buvo taip pat priimtas viceprezidento ir kitų aukštų Amerikos valdininkų.

Princų vestuvės

Belgijos princas Alberto ir princesė Paola Ruffo iš Kalabrijos sumainys žiedus liepos 2 d.

DECLARACION

En ocasión de cumplirse el 18 aniversario de la primera deportación en masa de millares de familias lituanas, realizada la noche del 14 al 15 de junio de 1941, para ser transportadas en hacinados vagones de carga y hacienda a las tundras, bosques y minas siberianas para ser utilizadas como mano de obra esclava, y

E N V I S T A

que la Unión Soviética es culpable de haber ocupado el territorio de Lituania en flagrante violación de los tratados y acuerdos convenidos entre la URSS y Lituania;

que también es culpable del delito de genocidio, que es ejecutado por medio de una fríamente planificada exterminación del pueblo lituano mediante asesinatos, deportaciones y confinamientos en campos de concentración y trabajos esclavos, que significan literalmente la sentencia de muerte;

P O R E L L O

los lituanos residentes en la República Argentina, convocados por el Centro Pro Liberación de Lituania en Argentina y la Comunidad Lituana de la República Argentina, el 14 de junio de 1959 en rememoración del DIA DE DUELO NACIONAL DE LITUANIA, en el salón "Lituano", Brasil 835, Avellaneda,

D E C I D E N

a) RECORDAR al mundo occidental el mortal peligro a que está expuesto si cree ciegamente en las promesas, declaraciones y acuerdos con el comunismo bolchevique, teniendo como ejemplo la suerte de Lituania y sus vecinas bálticas: Letonia y Estonia, primeras víctimas del imperialismo moscovita;

b) PEDIR a todos los gobiernos y pueblos del mundo libre, y especialmente al Pueblo y Gobierno de la República Argentina que, en las negociaciones internacionales y sesiones de las Naciones Unidas, tengan siempre presentes los derechos de Lituania a la vida libre e independsente;

c) EXIGIR que los Soviets cesen inmediatamente sus operaciones de genocidio en Lituania y los otros Países Bálticos, y que los bolcheviques devuelvan a sus hogares a todos los deportados por la fuerza, sobrevivientes en Siberia y demás campos de concentración;

d) SOLICITAR al Pueblo y Gobierno de la República Argentina que reanuden las relaciones diplomáticas con los verdaderos representantes del gobierno legal lituano, suspendidas arbitrariamente y sin motivos valederos por otro Gobierno anterior;

e) FACULTAR a las autoridades del Centro Pro Liberación de Lituania en Argentina y de la Comunidad Lituana en la República Argentina, para que firmen y difundan esta voluntad de los residentes lituanos.

Ignacio Padvalskis
Presidente
Comunidad Lituana
de la República Argentina

Ceferino Iujnevich
Presidente
Centro Pro Liberación de Lituania
en Argentina

Mendoza 2280, Avellaneda, T. E. 208 - 5027

Atsistatydino Solanas Pacheco ir Rosendo Fraga

Argentinos kariuomenės galvos: H. Solanas Pacheco ir Rosendo M. Fraga atsistatydino. Kariuomenei vadovavimą perėmė gen. Hector Raul Lombardi.

Gen. Ossorio Arana tęs kovą

Į H. Solano Pacheco reikalavimą prisistatyti vyresnybei gen. Ossorio Arana atsakė, kad jis tęsiąs kovą, pakol ji bus laimėta. Pažymėtina, kad nežinoma, kur dabar randasi gen. O. Arana.

Naujas Geležinkelių Interventorius

Naujas Argentinos geležinkelių interventorius Guido Bolzoni pareiškė, kad jis dės visas pastangas, kad būtų pagerintas susisiekimas geležinkeliais. Jis perėmė valdžią birželio 30 d.

Bolivijoj nugalėti sukilėliai

Vietinė valdžia, kurios kariuomenės vadu yra Ramon Vargas Topia užgniaužė sukilimą. Sukilėlių vadas Melchor Pinto nežinia kur randasi. Vėl išlaisvinta taip pat Santa Cruz provincija su jos sostine.

Prasideda judėjimas ir kitose Pietų ir Vidurio Amerikos valstybėse. Spejama, kad tai komunistų sukelti neramumai.

Darbo Ministerio pareiškimas

Atsistatydinus Ministerių kabinetui ir perėmus Ekonomijos ir Darbo ministerijos vadovavimą Alvaro Carlos Alsogaray jo paties buvo pareikšta, kad nesikeis ekonominė politika, bet pasibaigs darbininkų mobilizacijos ir vietoj "austeridad" bus progresas ir expansija. Taip pat buvo pertvarkytos ministerijos paskiriant tris naujus sekretorius: dr. Carlos Juni, dr. Eustaquio Mendez Delfino ir inž. Pascual Palazzo.

Vakarų Vokietija renka prezidentą

Liepos 1 d. Vakarų Vokietija renka prezidentą. Iki šio laiko valdė Theodor Heuss, kuris pirmą kartą buvo išrinktas 1949 metais, o antrą kartą perrinktas 1954 metais. Yra trys stambiausios partijos, kurios turi galimybę laimėti: Krikščionys Demokratai, kurie pastatė Heinrich Luebke; Liberalai, kurie turi savo kandidatą Max Becker ir Socialdemokratai, kurie išstatė kandidatu Carlos Schmid. Konrad Adenauer užtikrino, kad laimės jo partijos kandidatas Heinrich Luebke.

Nuomos įstatymas

Pažymėtina, kad Argentinos Senatas prailgino nuomos įstatymą iki liepos 31 d. Vėliau tas įstatymas bus iš naujo persvarstytas.

"LAIKO" STRAIPSNIŲ KONKURSAS

"Laiko" kultūrinis ir religinis dvisavaitraštis skelbia straipsnių konkursą, kurio mecenatu yra plačiai žinomas spaudos organizuotojas ir rašytojas kun. Dr. Juozas Prunskis, paskyręs šiam tikslui 50 dolerių.

I. Konkurse gali dalyvauti kiekvienas lietuvis, lietuvė, nežiūrint kokio amžiaus, išsilavinimo ir kur gyvena.

II. Rašinys turi būti laikraščiui pritaikytas straipsnis, apimąs 2-3 mašinėlės dydžio puslapių, rašytas mašinėle arba ranka.

III. Straipsnio temos yra sekančios:

1. Lietuvių liaudies dainos.
2. Lietuvių tautiniai šokiai.
3. Lietuvių tautinis ir religinis auklėjimas šeimoje.
4. Lietuvio emigranto uždaviniai savam kraštui ir savai tautai.
5. Lietuvio santykiai su kitų tautybių žmonėmis svetimame krašte.
6. Lietuvių kultūrinis ir tautinis veikimas vienoje kurioje nors Pietų Amerikos šalyje nuo II-jo pasaulinio karo iki dabar.

IV. Po rašiniu pasirašyti slapyvarde o atskirame uždarame vokelyje įdėti tikrą pavardę ir adresą.

V. Rašinį išsiųsti nė vėliau kaip iki 15 spalio mėnesio sekančiu adresu: "Laiko Konkurso Komisija", Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires, Argentina.

VI. Už geriausius straipsnius skiriamos premijos: I-ji — 25 dol., II-ji — 15 dol., ir III-ji — 10 dol. Premijos bus išmokamos arba knygomis pagal laimėtojo pageidavimą, arba doleriais.

VIII. Premijos bus skiriamos tam tikslui specialiai išrinktos komisijos, kurios sąstatą vėliau paskelbsime. Premijų skirimo ir paskelbimo diena lapkričio 14 d. Avellanedos lietuvių salėje.

VIII. Premjuoti rašiniai bus spausdinami "Laike". Redakcija pasilieka teisę spausdinti ir nepremijuotus straipsnius.

Jungtinių Pasaulio Tautų vėliava tik tada turės savo prasmę, kai bus išlaisvinta Europa.

Tariamasi dėl likusių Pabaltijo kraštuose turtų

Anglų konservatorių dienraštis "Daily Telegraph" birželio 3 d. paskelbė žinią, kad birželio 7 d. turėjusi išvykti į Maskvą britų delegacija, į kurią įeina Kenneth Weston, finansų ministerijos aukštas pareigūnas, ir Peter Maxey, užsienio reikalų ministerijos Šiaurės Europos departamento pareigūnas. Jie turėsią Maskvoje provizorines derybos nesureguliuotais iki šiol klausimais.

Jų tarpe laikraštis mini jau "eilę metų nesutvarkytą" klausimą apie britų ieškinius ryšium su britų nuosavybėmis Pabaltijo valstybėse — Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje — kurias Rusija prisijungė antrojo Didžiojo karo metu.

Kaip iš pranešimo aiškėja, tos derybos buvusios aptartos jau britų premjero McMillano ir užsienio reikalų ministerio S. Lloyd viešėjimo Maskvoje metu, pasitarimuose su Kruščiovo.

Be Pabaltijo kalusimų, naujose derybose liečiamos ir britų pretenzijos Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Rumunijoje ir Suomijoje, kurių teritorijų dalis perėjo Sovietų Sąjungos žinion. Taip pat būsią liečiami ir senųjų Lenos srities pretenzijų klausimai.

Toji žinia ir britų delegacijos kelionė į Maskvą Pabaltijo tautas gali tik nustebinti. Pabaltijo kraštai nėra Sovietų Sąjungos nuosavybė, o tik jos okupuoti. Maskva visai neturi teisės "pirkti-parduoti" tai, kas jai visai nepriklauso. Tuo labiau reikia stebėtis, kad Londone taip lengvai į tai žiūrima. Kiek atmena, Sovietai jau seniai darė pastangas tokiomis derybomis ir sandėriais pro užpakalines duris išgauti Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą pripažinimą. Iki šiol tai jiems nepavyko. Panašios derybos prieš kurį laiką užsimezgė ir su Danija. Pabaltiečių veiksniai tarptautiniais kanalais darė intervenciją ir tos derybos tarp Kopenhagos ir Maskvos anuomet laikinai nutrūko. Daugiau apie jas nebuvo girdėti. Be tdabartinės derybos tarp Londono ir Maskvos rodo, kad Sovietų Sąjungos vyriausybei tas kalusimas labai rūpi jau vien tik propagandistiniais sumetimais.

— **Kun. J. Duoba, kun. M. Jodka, kun. Aug. Steigvila, kun. A. Lubickas ir brolis Pijus Gudelevičius** išvyko į Rosario šv. Kazimiero lietuvių parapiją įprastoms metinėms rekolekcijoms. Ten išbuvę apie 10 dienų vėl grįš atgal į Avellanedą. Jų vieton pasiliko **kun. Vyt. Palubinskas** ir **kun. A. Kleiva**.

— **Kun. K. Černiauskas** porai dienų buvo atvykęs į Avellanedą. Sutvarkęs įvairius reikalus išvyko atgal į Rosario, kur dirba kartu su kun. J. Margiu, kun. J. Jakaičiu ir kun. V. Šimanskiu, kuris neseniai nuvyko į Rosario kun. A. Kleivos vieton.

PADĖKA

Atsisveikinant su Aušros Vartų parapija ir pagal Vyresniųjų paskyrimą išvykstant į Šv. Kazimiero lietuvių parapiją Rosario mieste, už suruoštas išleistuvių vaišes ir už gausią dvasinę bei materialinę paramą, už atliktų darbų įvertinimą ir už gražiausius linkėjimus visiems lieku nuoširdžiai dėkingas.

Kun. V. Šimanskis, MIC.

KOLUMBIJOJ GERIAU NEGU ŠIAURĖS AMERIKOJE

Praeitame "Laiko" numeryje buvo užsiminta apie p. Tadą Gedvilą, kuris keliaudamas po P. Amerikos valstybes, buvo užsukęs į radakciją ir paliko pluoštą savo įspūdžių, kuriuos pasidaliname su mielais skaitytojais.

Tadas Gedvilas iš profesijos yra inžinierius, mokslą baigė Münchene, Bavarijoje. Vėliau išemigravo į Australiją, o iš ten į Kolumbiją, kur jis ir įsikūrė. Dabar gyvena iš įmonės pajamų. Prekybos bei turisnių interesų vedamas dabar keliauja per P. Ameriką.

Paprašius atsakyti į keletą mums rūpimų klausimų, mielas svečias mieliai sutiko. Čia ir duodame pokalbį.

— Ponas, Inžinieriau, malonėkite trumpai papasakoti apie Kolumbijos kraštą ir žmones?

— Kolumbija yra labai turtingas kraštas savo žemės turtais: turi savo geležies, sidabro ir aukso. Be to kavos exporte eina pirmoje vietoje po Brazilijos. Vietiniai gyventojai kalba švaria ispanų kalba ir dirba paprastus žemės ūkio ir pramonės darbus, gi užsieniečiai dažniausiai verčiasi prekyba, vadovavimu įmonėse, bei fabrikuose.

— *Kaip atrodo Kolumbijos sostinė Bogota, kurioje gyvenate?*

— Bogota stovi 2645 metrų aukštumoje, turi apie 420.000 gyventojų. Miestas yra švarus ir gražus, oro temperatūra per visą metą pastovi nuo 15 - 20 laipsnių šilumos, naktimis atvėsta iki 7 laipsnių. Tačiau apačioje yra tropinis klimatas, kur nuolatos vasara.

Kaip yra vertinami užsieniečiai?

— Užsieniečiai Kolumbijoje yra labai gerbiami, nes užima pačias geriausias ir atsakomingiausias vietas.

Kokie darbininkai labiausiai Kolumbijoje yra pageidaujami?

— Paprasti darbininkai ir amatininkai labai sunkiai verčiasi ir jie nepageidaujami; labiausiai pageidaujami yra įvairūs specialistai, kaip inžinieriai, elektros bei radijo technikai, agranomai, kiek mažiau gydytojai.

— *Kiek lietuvių gyvena Kolumbijoje ir kokiuose miestuose?*

— Lietuvių iš viso Kolumbijoje priskaitoma šiandien apie 300. Daugumas jų gyvena Bogotoje ar Medeline, kiti yra išsisklaidę po įvairius miestus.

— *Kaip sugyvena lietuviai tarp savęs, kokios veikia organizacijos ar lietuviškos parapijos?*

— Yra dvi lietuviškos parapijėlės, jei taip galima jas pavadinti, viena Bogotoje, o kita Medeline. Lietuviškų organizacijų nėra daug, nes visi mes ir taip geriausiai sugyvename ir visi vieni kitus pažįstame.

—*Kuo verčiasi daugumoje lietuviai?*

— Turime įvairių profesijų ir specialybių žmonių, kurie turi labai geras vietas, daugėlis turi savo įmones, ar net yra įstaigų vedėjais. Visų kolumbiečių lietuvių tikslas yra tiek susitaupyti, kad vėliau būtų galima iš pensijos gyventi.

— *Atrodo, kad jūs gyvenate geriau negu JAV?*

— Šiaurės Amerika negali lygintis su Kolumbija, nes ten visi dirba juodą darbą ir vargiai išsimuša į aukštesnes vietas, kai tuo tarpu Kolumbijoje labai dažnai mūsų tautiečiai užima geras vietas arba gauna pensiją.

—*Įdomų, kodėl atsirado lietuvių, kurie iš Kolumbijos išvyko į JAV?*

— Tiesa, daug lietuvių išvyko į JAV, nes jie nesugebėjo prasimušti, neturėjo geros specialybės, ar dėl kitų priežąščių nepavyko Kolumbijoje įsikurti.

— *Kokius kitus P. Amerikos kraštus aplankėte ir kokį įspūdį jums paliko?*

— Aplankiau Panamą, Peru, Čilę, Paraguajų ir Argentiną, aplankysiu dar Braziliją, Boliviją ir Urugvajų. Biedniausias kraštas iš visų atrodo Peru, tačiau turi labai gražią sostinę Limą, kuri yra vienas iš gražesnių Andų miestų. Simpatiškiausi žmonės atrodo man čiliečiai.

— *Kokį įspūdį sudarė apsilankius Argentinon?*

— Argentina yra didžiulis kraštas su daugybe žemės turtų tačiau joje trūksta tvarkos. Kai susitvarkys, tikiu, jog Argentina pasidarys vienas iš turtingiausių P. Amerikos valstybių. Dabartinė krizė turės baigtis.

—*Koks yra Jūsų apsilankymo tikslas čia Argentinoje?*

— Norėjau iš arčiau susipažinti su žmonėmis ir užmegsti ryšius su kaikuriais sporto mėgėjais. Važiuoju organizuodamas medžioklės sporto mėgėjus. Buenos Aires jau susipažinau su Sporto Mėgėjų Klūbu ir vedame pasikalbėjimus dėl apjungimo visos P. Amerikos sporto mėgėjų.

— *Kur Jūsų supratimu yra geriausios sąlygos šiai sporto šakai?*

— Be abejo, tinkamiausios sąlygos yra Kolumbijos didžiuliai miškai, kur dar žmogaus koja nėra įžengusi.

— *Kokia yra Jūsų nuomonė dėl politinės P. Amerikos bendros padėties ir dėl jos artimos ateities?*

— Mano supratimu, P. Amerikoje susikurs graži ateitis. Dabartiniai neramumai turės praeiti. Komunistai nieko nelaimės, nes žmonės pamatys prie ko jie veda ir nusistatys prieš juos.

Korespondentas

Okupuotoje LIETUVOJE

LIETUVOS KOMUNISTŲ PAGYROS

(E) *Kunigaikščio Oginskio rūmuose Plungėje*, kurie karo metu buvo smarkiai apgriauti ir dabar atstatomi, bus įrengta mokykla - internatas. Pagrindiniame korpuse bus 10 klasių ir sporto salių, o gretimuose dviejuose namuose vaikai gyvens. Be to, įrengiamos įvairių amatų dirbtuvės. Atstatymo darbus numatoma baigti 1961 metais. Čia mokysis ir gyvens daugiau kaip 600 vaikų.

(E) *Rokiškio kraštotyros muziejuje* būsias įsteigtas liaudies buities skyrius-sodyba. Joje bus rodoma XVIII-XIX-jo amžiaus lietuvio valstiečio kiemas su gyvenamuoju namu ir visais ūkiniais pastatais, visais namų apyvokos daiktais, žemės ūkio padargais. Tam tikslui prie muziejaus išskirta 2 ha. žemės, o taip pat lešos sklypo sutvarkymo darbams. Kultūros ministerija patvirtino mokslinę tarybą, kuri rūpinasi naujojo skyriaus įrengimu. Šiuo metu muziejaus darbuotojai atlieka žvalgomąsias ekspedicijas, rinkdami medžiagą naujajam skyriui. Jau šiais metais į naująją sodybą bus atkeltas pirmasis pastatas -svirnas. Galutinį sodybos sutvarkymą numatoma užbaigti 1963 metais.

(E) *Kaune esą 4.500 nuolatinių agitatorių*, pranešė birželio 9 d. Vilniaus radijas. Šiais metais veikią 279 įvairūs rateliai bei seminarai. Akivaizdoje visų šių propagandinių pastangų ne proporcingai menkas atrodo skaičius tų asmenų, kurie šiais metais įstojo į partiją. Jų esą apie 400. Ateityje numatyta ypatingą dėmesį kreipti į jaunimą: "Kai kurie pasiduoda šmeižtų, gandų įtakai, nėra laisvi nuo religinių prietarų". Ir Kauno agitatoriai skatinami "dar labiau demaskuoti buržuazinius nacionalistus, jų antiliaudinę veiklą".

(E) *Neapykantos kampanijos reiškiniai: prakeikimai.* Vykdant "neapykantos kampaniją" prieš politinius priešus, okup. Lietuvos laikraščiai pastaruoju metu vartoja ir tokius išsireiškimus: "Tebūnie prakeiktas...", "prakeikimas" ir pan. Matyti, tai rusų įpročių įtaka.

ŠILUVA

Iš okupuotos Lietuvos viena rašo savo pažįstamiems apie Šiluvą: "Šiluvoj viskas kas buvo bažnyčioje, koplyčioje ir šventoriuose yra išlikę be pasikeitimų, tik viskas labai apiblukę. Marijos statula jau ne balta, o pilka ir žvaigždžių karūna surūdijusi". Rašo toliau, kad Šiluvoje nors ir vyksta pamaldos, bet nebegali atsilankyti tiek žmonių kaip nepriklausomybės laikais. Nesimatą nei taip vad. "karabelninkų" su daiktais. Esą galima gauti nusipirkti tik Šiluvos paveikslėlių ir spalvotų nuotraukų.

• Kaune veikia Aleksoto parapija. Vytauto bažnyčios rektoriumi buvęs uolus prančiskonas darbuotojai atlieka žvalgomatas, dabar grįžęs ir dirba Telšiuose.

• Žiema Lietuvoje buvusi silpna, bet pavasaris šaltas, kuris sutrukdęs pavasario sėją.

Šekmadienio Rimčiai

Kun. A. STEIGVILAS

JĖZAUS ŠIRDIES GARBINIMAS

Pamaldumas į Šv. Jėzaus Širdį paskutiniu laiku vis labiau plinta tikinčiųjų tarpe. Todėl naudinga yra susipažinti iš arčiau, kas yra šio pamaldumo esmė, koks jo objektas ir kokia jo reiškmė mūsų krikščioniškame gyvenime.

Pamaldumo objektas arba centras yra be abejo Kristaus Dievo-Žmogaus asmuo. Tačiau Kristaus asmuo, arba jo veikimas geriausiai yra išreiškiamas per jo šv. Širdį, vainikuotą erškėčiais ir paženklinta kryžiaus ženklu. Tai yra labai tinkamas ženklas, nes Jėzaus mailė žmonėms kaip tik apsireiškė per jo kančią ir mirtį ant Kryžiaus. Jis leido savo širdį ietimi perverti, iš kurios ištekėjo paskuti nieji jo kraujo ir vandens lašai. Teisingai pastebi Šv. Augustinas, jog iš Kristaus atverto šono gimė Bažnyčia, kurios gyvieji nariai esame mes patys apiplauti jo dieviškuoju krauju.

Pamaldumas į Šv. Jėzaus Širdį yra centrinis pamaldumas, nes jis apima visas kitas Kristaus gyvenimo paslaptis: įsikūnijimą, jo visą gyvenimo veiklą ir mirtį. Kaip širdis yra žmogaus organizmo centre ir judina visą kūną, palaiko jį, taip ir Šv. Jėzaus Širdyje yra sudėti visi dvasiniai mūsų turtai. Iš tos Širdies mes visi "esame ėmę malonę po malonės". Marijai Alacoque pats Išganytojas pasakė: "Mano širdyje yra sudėti visi meilės ir gailestingumo, visi malonės ir išganymo turtai". Toje dieviškoje Širdyje visi gali rasti sau reikiamų malonių.

Pats trumpiausias kelias į to bulumą todėl yra per Šv. Jėzaus Širdį kuri yra "gyvenimo ir šventumo šaltinis". Iš tos širdies sėmėsi visų laikų ir luomų šventieji sau šventumo: visi kankiniai ir išpažintojai, visos nekaltos sielos ir visi nusidėjėliai, kurie vėliau tapo šventieji. Toji Širdis litanijoje yra vadinama: "gerumo ir meilės pilnoji, liepsnojąs meilės židinys, visu širdžių karalienė ir širdis". Todėl Jėzaus Širdies garbinimas turėtų būti centrinis mūsų krikščioniškojo gyvenimo pamaldumas, į kurį visi kiti pamaldumai suteka kaip upės į jūrą.

Šio pamaldumo vaisiai yra taip skaitlingi ir dideli, kad verta yra juos bent trumpai išskaičiuoti: padidina norą augti dorybėse padėda nugalėti savimeilę ir žmogu sudorina, duoda daugiau drąsos daryti gerą, išpažinti tikėjimą, naikina dvasinį abejingumą ir sustingimą ir atveria širdį artimo meilei, duoda vis daugiau pasitikėjimo Dievo malone, sustiprina atgailos ir atsiteisimo dvasią, kuri mūsų laikais yra taip išblėsusi žmonių širdyse, nes žmonės nori patogiai gyventi mažai kentėti, daug malonumų turėti. Per tai nusidedama prieš skaistybės dorybę. Pamldumas į Šv. Jėzaus Širdį yra netik naudingas, bet ir labai reikalingas dėl šių priežasčių: 1) nes Dievo teisingumas reikalauja atsilyginimo už žmonių nuodėmes, 2) nes visa žmonija sudaro vieną mistinį Kristaus Kūną, todėl vieni turi pareigą už kitus atsilyginti; 3) nes žmonijos nuodėmės reikalauja nuolatinio atsiteisimo, kurį gali padaryti tik pats Kristus žmonijos vardu, atnaujindamas savo kančią Šv. Mišių aukoje per kunigų rankas.

Tikras pamaldumas į Šv. Jėzaus Širdį nepasitenkina viena kita maldele ar paveikslo pakabinimu kambaryje, jis eina daug toliau — prie pasiaukojimo Šv. Jėzaus Širdžiai. Kristus nori netik vieną kitą mūsų širdies atodūsį, bet jis nori visą mūsų širdį turėti: "Mano sūnau, duktė, duok man savo širdį, štai aš stovių prie tavo sieros durų ir beldžiu, kad mane įsileistumei...

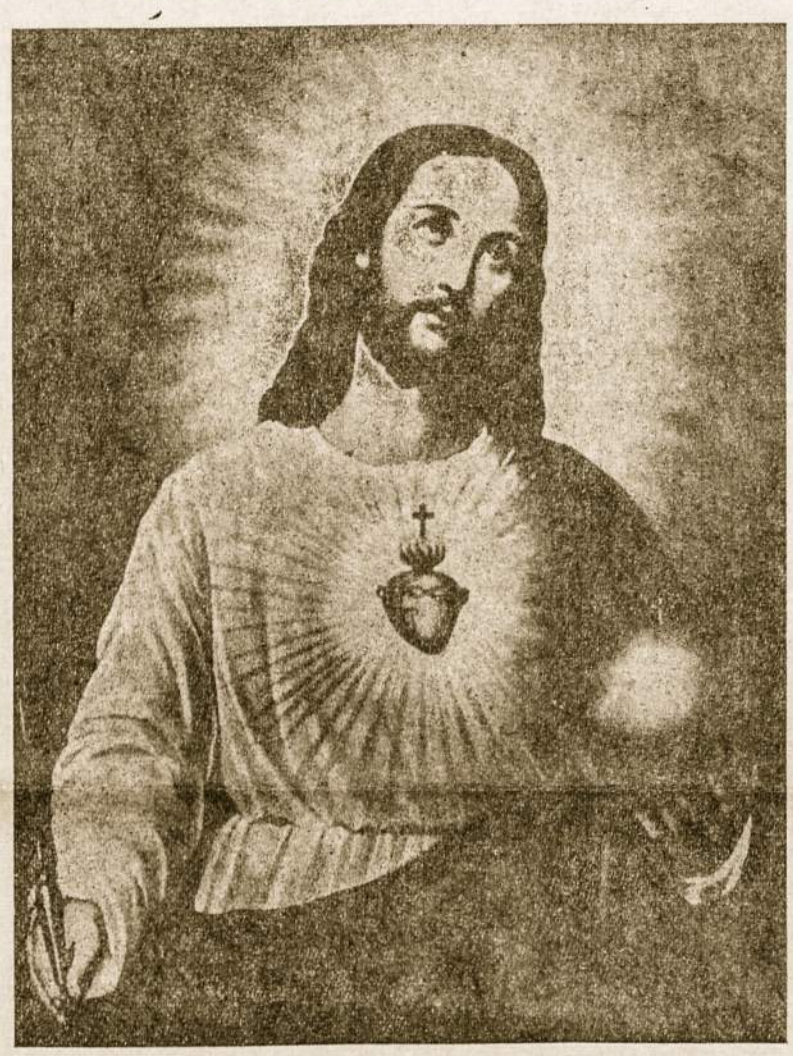

Todėl labai gerai daro tie, kurie save ir savo šeimas paauko ja tai Dieviškajai Širdžiai, kurioje yra visi "išminties ir moksło lobiai". Pats Išganytojas per savo ištikimą tarnaitę Mariją Alacoque yra palikęs šiuos pažadus, kurie pasiaukos jo Šv. Širdžiai:

1) Aš suteiksiu jiems visas jų luomui reikalingas malones, laiminsiu jų sumanymus, laiminsiu juos gyvenime, ypač mirties valandoje.

2) Padarysiu jų namuose taiką.

3) Laiminsiu kiekvieną vietą, kur bus išstatytas ir garbinamas mano Šv. Širdies paveikslas.

4) Suteiksiu paskutinės atgailos malonę visiems, kurio priims Šv. Komuniją per 9 pirmuosius penktadienius paeiliui, jie nemirs mano nemalonėje ir be Sakramentų. Mano Širdis jiems bus prieglauda paskutinėj jų gyvenimo valandoje.

Išganytojas siūlo mums savo Širdies begalinius turtus, pasinaudokime jais ir paraginkime kitus, kad visur ir visuose viešpatautų Šv. Jėzaus Širdies taikos ir meilės karalystė.

"LITHUANIAN AMERICANS" ARGENTINOJE!

Pirmą kartą istorijoje atskrenda Broliai Šiauriečiai! "LAUNA" lietuvių krepšinio žaidėjus lydi ekskursantai!

Reikalingi automobiliai sutikimui ir kambariai savaitei.

PROGRAMOJE:

"Lithuanian Americans" - Argentinos *Lietuvių Rinktinės* krepšinio žaidynės šeštadienį, liepos 18, 1959, 19 val. "Aušros Vartų" parapijos aikštėje, Mendoza 2280, Avellaneda. Įėjimas laisvas.

"LAUNA" lietuvių sportininkų iš JAV *pagerbimo banketas* Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda, 18.7.59, 22 val. (Vyrams $ 170, Moterims $ 150). Susipažinimo iškilmės, mecenato J. Čikšto dovanotos taurės įteikimas laimėtojams. Orkestras "BALTICA", šokiai.

Tarptautinės — (kuadrangularės) žaidynės tarpe Amerikos Lietuvių Komandos "Lithuanian Americans", Urugvajaus, "Ateneo" ir "Gimnasia y Esgrima" komandų įvyks *"Gimnasia y Esgrima"* stadione Buenos Aires mieste; Bartolome Mitre ir 9 de Julio. Prasideda sekmadienį, liepos 19, 19 val. ir pirmadienį, liepos 20, 21 val., kur vietinės sporto organizacijos pagerbs Amerikos lietuvius sportininkus.

"Lithuaniain Athletic Union of North Amerika" sportininkų, trenerio Vytauto Grybausko, instruktorių V. Adamkavičiaus, Petro Petručio, JAV lietuvių spaudos atstovų ir ekskursantų atvykimas Argentinon liepos mėnesį padaro Išeivių Dienų triumfo dienomis!

Bilietų į Banketą ir visas kitais reikalais kreiptis į ALOS Tarybą sudarančias organizacijas, Bendro AL Komiteto JAV Lietuviams Sportininkams pagerbti narius. Teirautis telefonais:

67-5663 Pirm. J. Čikšto;
97-4444 Sekr. K. Norkaus;
208-5027 Parapijos;
26-7865 B. Survilos
31-8446 „
68-9546 J. L. Mičiudo.

•

IKI KOL JAUNAS?

Kaip žinia, dabar visi jauni: Iki 30 metų yra jaunas.

Nuo 30 iki 40 metų yra dar jaunas.

Nuo 40 iki 50 visdėlto dar jaunas.

Nuo 50 iki 60 dar yra jauna dvasia.

Nuo 60 iki 70 yra tiek jaunas, kiek jaučiasi.

Nuo 70 iki 90 atrodo nepaprastai jaunai.

Nuo 90 metų yra amžinai jaunas..

SIBIRE ESĄ LIETUVIŠKŲJŲ PARAPIJŲ

Naujų privačių namų kaime statyti neleidžia

Vakaruose dabartinis lietuvių gyvenimas Lietuvoje ir Sibiro tremtyje nėra paslaptis, tačiau kiekvieną kartą, kai tik yra galimybė išsikalbėti su naujai atvykusiais iš anapus, vis iškyla naujų atspalvių, kurie turimas žinias apie gyvenimą krašte ar Sibiro tremtyje vis papildo.

Tokia galimybė vėl pasitaikė per šių metų Vasario 16 minėjimą Miunchene (Vokietijoje) kur pranešimą apie Lietuvą ir Sibirą (drauge atsakinėdamas ir į klausimus) padarė visai neseniai iš Lietuvos atvykęs lietuvis, išgyvenęs ir Sibiro tremtį. Čia jo mintis ir perteikiame.

LIETUVIAI SIBIRO TREMTYJE

Lietuviai tremtiniai Sibire tarpusavyje yra nuostabiai solidarūs. Daug pagelbsti ir kitataučiams ten pat bevarstantiems. Už tai turi labai gerą vardą svetimųjų tarpe ir yra tiesiog gerbiami. Apskritai lietuviai aiškiai išsiskiria iš kitų tautybių ir yra laikomi "žydais" gera prasme. Lietuviai ir Sibire ir net visoje Rusijoje gyvena kiek geriau ir už pačius rusus, nes lietuviai yra darbštesni, tvarkingesni, gabesni (tokia nuomonė apie lietuvius yra kitataučių).

Sibiro krašte išblaškytųjų lietuvių tarpe nepastebėti jokių natautėjimo žymių. Neteko girdėti, kad lietuviai būtų sukūrę mišrią šeimą. Visi maži vaikai — lietuviukai kalba gražiai lietuviškai.

Religinis gyvenimas Sibire labai gyvas. Ten yra daug ištremtų kunigų, todėl religinis aptarnavimas daugumoje yra patenkinamas. Kaikur yra susikūrusios net lietuviškos parapijos (!) yra lietuviškų kapinių.

GERESNI LIETUVOJE DRABUŽIAI KELIAI IR ŽMONĖS

Kai tremtinys iš Sibiro per Gudiją grįžta į Lietuvą, tai Lietuva atrodo lyg užsienis. Pabaltijys ir šiandien išsiskiria iš visos Sov. S-gos. Kaip Vokietija šiandien skiriasi nuo Lietuvos, taip Lietuva skiriasi nuo Rusijos. Labai skiriasi kaimuose pastatų statyba. Lietuviškosios sodybos atrodo ir geresnės ir gražesnės. Keliai ir dabar geresni, kaip Sov. S-goj. Žmonės Lietuvoj apsirengę daug geriau, gražiau, skoningiau ir margiau, kaip visoj Sov. S-goj. Kaune žmonės daug geriau pasirengę, kaip Maskvoj ar Leningrade. Ir Rusijoj sutiktieji patys rusai, kurie yra buvę Lietuvoj, pasakoja, kad Lietuvoj ir drabužiai buvę geresni, ir keliai, ir žmonės.

RŪBAI IR MAISTAS

Gyventojai Lietuvoje gerai prisimena nepriklausomybės laikus ir dažnai kalba, kaip apie buvusius gerus laikus. Žino tai ir jaunimas. Dabar beplaukią siuntiniai iš Vakarų į Lietuvą žmonėms sudaro geriausią vaizdą, koks skirtumas tarp "prakeikto Vakarų kapitalizmo" ir sovietiškos "laisvės". Siuntinius gauna maždaug kas trečia šeima, o susirašinėja dar daugiau.

Kaimo gyventojai, kurie nebuvo trėmimų paliesti, gyvena savuose namuose, tik daug kur namai jau griūva, prakiurusiais stogais ir beveik neremontuojami. Naujų privačių namų kaime statyti neleidžia.

Maisto problema Lietuvoje sunki tačiau dar pakenčiama ir todėl maistas siųsti į Lietuvą nebūtina — gaila perdidelių muitų. Lietuva maisto atžvilgiu stovi dar geriausiai visoje Sov. Sąjungoje ,nes Lietuvoj beveik kiekviena šeima stengiasi auginti kokį nors gyvulį, kas būklę ir sušvelnina. Lietuvoj ir maisto kainos žymiai žemesnės, kaip visoj S. S-goj. Ir lietuviškasis jaunimas atrodo sveikiau. Tai ypač pastebima, kai į Lietuvą iš Maskvos ar kitur kokia nors proga atvyksta studentai. Tuomet lietuviai ryškiai išsiskiria: geriau apsirengę, augštesni, žvalesni, sveikesnės išvaizdos. Vistik ir Lietuvoje prie maisto krautuvių ilgai reikia stovėti eilėje. Net ir prie duonos daug kur reikia dar ir dabar išstovėti apie valandą, o anksčiau buvo dar blogiau. Ypač ilgai tenka stovėti eilėse ten, kur gyventojai sužino, kad bus atvežta naujų prekių (batų, drabužių). Tokiais atvejais eilės prasideda iš vakaro.

Sunkiausia problema Lietuvoje yra rūbai. Jie yra labai brangūs ir paprastas darbininkas jokiu būdu iš savo uždarbio ne pajėgia įsigyti. Tačiau šiuo laiku šį klausimą labai sušvelnino siuntiniai. Rūbų siuntiniai Lietuvai yra labai reikalingi.

BUTAI

Miestuose labai sunkus butų klausimas. Tikrumoj butų beveik iš viso nėra. Butu vadinama vienas kambarys ir virtuvė — tai jau labai gerai! Paprastai, visa šeima gyvena vienam kambary. Privatūs namai lengvą atskirti nuo nacionalizuotų: pastarųjų būklė daug blogesnė — jie beveik neremontuojami.

Iki šiol miestuose gatvių pavadinimai ant lentelių buvo užrašyti rusiškai ir lietuviškai. Dabar Vilniuje kaikuriose gatvėse paliekami vien tik lietuviškai gatvių pavadinimai (?)

Grįžusiems iš Sibiro anksčiau buvo sunkiau kur nors apsigyventi, nes sunku buvo įsigyti reikalingų dokumentų. Dabar šis klausimas lengviaiu išspren džiamas, ypač tiems, kurie grįžta į tas pačias vietoves, iš kurių buvo ištremti. (*Bus daugiau*)

Mokslas — MENAS — Literatūra

E. ŠULAITIS

KUDIRKA KOMUNISTŲ UNIFORMOJE

"Pergalės" žurnalas (1958 m. nr. 12) paskelbė ilgą B. Pranskaus straipsnį, pavadintą V. Kudirkos literatūrinis palikimas", kuriame, palyginus, gana nuosaikiai nagrinėjamas V. Kudirkos pasireiškimas literatūros srityje.

Straipsnio pradžioje jo autorius tokiais žodžiais įveda skaitytoją į savo studiją:

"Vinco Kudirkos plati litera tūrinė veikla — tiek jo publicistika, tiek grožinė kūryba bei kritika — užima reikšmingą vietą XIXa. pabaigos lietuvių literatūroje. V. Kudirkos litera tūrinis palikimas yra labai sudėtingas ir prieštaringas, todėl jį vertinant kyla daug ginčų bei įvairių nesutarimų. Siekiant duoti teisingą V. Kudirkos literatūrinio palikimo įvertinimą, pirmiausia reikia gerai susipažinti su idėjiniais V. Kudirkos pasaulėžiūros ir literatūrinio darbo bruožais, kuriems nušviesti daugiausia ir skiriamas šis straipsnis".

Straipsnyje, nežiūrint jo komunistams nelabai įprasto nuosaikumo, vis dėlto yra norima V. Kudirką padaryti liaudies kurėju ir jos reikalų gynėju. Todėl čia ir pažymimi visi rašytojo gyvenimo ar jo kūrybos bruožai, turėjusieji šiokio tokio sąryšio su "revoliucine ideologija", "proletariatu", "demokratinėmis idėjomis", "liaudies nuotaikomis" ir pan.

Čia straipsnio autorius, žinoma, kaltina "lietuvių buržuazi jos veiklą ir jos spaudą", kuri "sąlygojo bei nulėmė V. Kudirkos idėjines pažiūras". "Dauge lį viesuomeninio gyvenimo klau simų V. Kudirka sprendė siaurų lietuvių buržuazijos uždavinių ir interesų požiūriu. Tai, be abejones, siaurino ir tuos demokratinius idėjinius pradus, kuriuos tuo metu gimdė visos lietuvių tautos gyvenimas bei kova prieš carinę priespaudą dėl nacionalinio išsivadavimo ir kurių vienaip ar kitaip negalėjo savo raštuose nekelti V. Kudirka" — akcentuoja straipsnio autorius.

Tačiau kitose vietose užtinkame V. Kudirkai ir komplimentų; pav. čia sakoma: "Šviesi ir tauri V. Kudirkos asmeny bė XIXa. pabaigoje lietuvių tautos gyvenime iškyla labai ryškiai... Iš savo darbo jis kokios nors medžiaginės naudos neturėjo, o susilaukė vien persekiojimų. V. Kudirkos altruiz mas, jo pasišventimas visuomeninei veiklai, spaudos darbui buvo šviesus pavyzdys tiek ano meto pažangiesiems veikėjams, tiek ir vėlesnių kartu darbuotojams."

Kalbant apie V. Kudirkos gro žinę kūryba, jo poezijoje yra iškeliamas tėvynės meilės motyvas, sakant:

"Poetas šaukia savo tautiečius dirbti gimtosios šalies labui, žadina tautinį susipratimą. Ryškiausias jo kūrinys šia tema yra "Tautiška daina". Jame tautiniai jausmai ir troškimai išreikšti karštais šūkiais mylėti savo tėvynę, jos praeitį, šalinti vargus ir tamsumą, būti vienin giems ir teisingiems. Tokie tė vynės meilės jausmai atitiko ano meto patriotines nuotaikas, todėl šis V. Kudirkos eilėraštis pasidarė labai populiarus". Čia pat pridėtoje pastaboje vis dėl to yra paaiškinama, kad "Šis eilėraštis kai kurio neigiamo vertinimo darbo žmonių (suprask komunistų E. Š.) tarpe susilaukė po to, kai jį lietuvių buržuazija padarė oficialiu bur žuazinės Lietuvos himnu, deng dama juo savo nacionalizmą".

Toliau straipsnyje jo autorius rašo: "V. Kudirka žadina ne tik tautinį sąmoningumą, ragina mylėti tėvynę, dirbti jos labui, bet ir šaukia į pasiaukojančią kovą su tėvynės priešais ir pacituoja šias eilutes:

Lietuva mano! priešui ant tavęs įnirtus.
Privalai hydra tapti ta, kuriai nukirtus
Galvą, tuoj kelios galvos vieton jos išdygsta.
Išliksi, tik į hydrą gyvumo pavirtus,
Nors priešas nestygsta.

Mes tvirtai tikime, jog šios eilutės išreiškia ir šių dienų pavergtos Lietuvos laisvės kovotojų mintis, nes ir dabar tėvynėje yra panašaus plauko priešai, prieš kuriuos anuo metu V. Kudirka taip nuoširdžiai kovojo. Jojo darbai ir žodžiai liks amžiais gyvi visų patriotiš kų lietuvių širdyje, nežiūrint kaip istorijos klastotojai stengsis jį pritaikyti "liaudies masėms". Jis mums liks kaip lietu vis, kovojęs už Lietuvą, laisvą nuo bet kokios spalvos prispau dėjų ir jis tik toks gyvens lietu vių tarpe ilgus metus.

• *Gr. Beleckienė,* gyvenanti Rio de Janeiro mieste, Brazilijo je, baigia spaudai ruošti feljetonų rinkinį.

Atidaryta Jono Rimšos Meno Paroda

Birželio 25 d. didžiojo teatro "Opera" meno galerijoje, Corrientes 860, Bs. Aires, iškilmin gai atidaryta garsaus menininko, mūsų tautiečio Jono Rimšos kūrinių paroda. Ten išstatyta darbai atlikti Bariloche paskutinių studijų metu ir jie apima vaizdus iš gražiųjų Nahuel Huapi ežero vietovių; tai pat iš Peru ir Altiplano.

Kiekvienas lietuvis turėtų aplankyti minėtą parodą, kurios įėjimo valandos nuo 15,30 iki 23 kasdien.

Menininkas Jonas Rimša

KULTŪROS KRONIKA

• *Domininkas Tumėnas* vienas žymiausių Prūsuose ėjusio Tėvynės Sargo bendradarbių, yra miręs 1919 m. birželio 14 d. ir šiemet sueina 40 metų nuo jo mirties. Mirė Vadokliuose. Buvo gimęs 1860 m. taipgi Vadokliuose. Davė visą eilę populiarių knygučių, kurias savo priedais išleido Tėvynės Sargas. Jos buvo apie amatus, žemės ūkį ir artimas sritis.

• Dr. *P. Reklaitis,* gyvenąs Vokietijoje, ruošia platų Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos meno paminklų analitinį aprašymą vokiečių kalba J. G. Herderio institutui Marburge. Jau yra užžbaigęs Lietuvos pilių ir tvirtovių aprašymą, studiją apie tvirtovių bažnyčias Lietuvoje. apie mūsų vienuolynų bažnyčias ir parašė įvadą į Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės meno istorija; jis taipgi bendradarbiauja ruošiant Vidurio Rytų Europos meno atlasą.

• Dail. *V. K. Jonynas,* Fordhamo universiteto profesorius, kartu su architektu Jonu Mulo ku, daro puošnius projektus vie nai didžiulei Montanos R. Kat. šventovei kuri kainuosianti apie 3.000.000 dolerių. Šiuodu menininkai neseniai lankėsi Montanoje ir susipažino su tenai vyks tančia statyba.

• *Paryžiaus lietuvių tautinių šokių grupė* dalyvavo Sorbonoje tarptautiniam folkloro festivalyje, kuris sutraukė apie 3000 žiūrovų. Šiame festivalyje dalyvavo 18-kos tautų: prancūzų, is panų, graikų, norvegų, armenų, vengrų, lietuvių, indų, vietnamiečių, lenkų, estų, japonų, ame rikiečių ir kt. tautinių šokių ir dainų grupės. Lietuviai pašokdami šustą, mikitą, rugučius ir blezdingėlę, sulaukė didelio pasisekimo. Paryžiaus lietuvių tau tinių šokių grupei vadovauja E. Marijošiūtė ir L. Pebedinskas, akordeonu groja B. Venskuvienė.

P. GUDELEVIČIUS

PO KALNUOTĄJĄ ARGENTINĄ

(TĘSINYS)

Apžiūrėję vietovę — Las Bovedas (specialios anų laikų kros nys), kur Argentinos kariuomenės kapitonas Fray Luis Beltran su padėjėjais lydino San Martino kar. daliniams patrankas ir joms apvalius sviedinius, pasiekėm Uspallata miestelį. Pavaikščioję kiek po jį, nusifotografavę jame, nuvykome apžiūrėti didžiulio viešbučio, esančio to pat miestelio kitoj daly ir statyto prieš keliolika metų. Viešbutis, kaip ir Mar del Platos Casino, turi eilę erdvių salių su įvairiais žaidimais, bufetą, valgyklą, parduotuvių ir dibtuves — tikriau sakant, siuvyklą, kur iš lapių ir kitų laukinių žvėriukų kailių paruošia ke liautojams atminimui visokiausius "suvenyrus". Sustojam vienur, kitur. Bet ekskursijos vadovas mums neleidžia niekur ilgiau sugaišti, nes, anot jo, iki pietų turim pasiekti patį aukščiausią kalną, esantį už 100 klm. ir pervažiuoti pačias pavojingiausias vietas. Taigi, vėl sėdam į savo vietas, mūsų autobusas vėl raitosi kalnų keliu, o vadovas aiškina ir rodo pravažiuojančias vietoves.

Kairėj pusėj išdygsta tiltas, dar stiprus, bet senovinės, arko pavidalo, statybos. Sustojam. Iš vadovo mes sužinom, kad tiltas pastatytas per 8 dienas San Mar tin kariuomenės pionierių prieš 150 metų. Juo anuo laiku Andų vadas pervedė savo pulkus su pabūklais ir kitais gurguoliniais vežimais.

Apžiūrime tą tiltą, apie 2-jų metrų pločio, juo pavaikščiojame. Tikrai gerai išsilaikęs! Ir tiek metų pro jį praslinko! O kareiviai, anuo laiku jį statę, ne turėjo nei cemento, nei tokių mo derniškų įrankių, kaip šiandien yra. Pasirodo, kad senesniais lai kais žmonės taip pat mokėjo sta tyti. Ir gerai statyti sugebėjo, ką liūdija išlikę tų statybų pavyzdžiai iki mūsų laikų.

Nors mūsų kelias eina senąją vieta — ankstyvesniu keliu, pagal kalnų upę, bet dabar čia yra jis pertvarkomas į Ruta Panamericana. Pastatyti ar statomi nauji tiltai, pylimai tuneliai, užtvaros sulaikyti krintančius nuo kalnų akmenis, liejamas asfaltas. Taigi, mūsų autobusas važiuoja dabar daugiausia tuo naujai padarytu keliu. Naujas kelias yra geras, platokas, tiltai moderniški.

Pavažiavę galą, arti vietovės Polvaredas, sustojam. Ekskursijos vadovas paklausia mūsų, ku ris turim popierinį 50 pezų bank notą. Graibomės po kišenes ir nesuprantam, ko iš mūsų nori. Pagaliau viena moterėlė suranda tą žalsvą popieriuką ir paduoda vadovui.

— Pažiūrėkite į pinigą ir šią vietovę, — taria vadovas ir mostelia ranka. — Šioj vietoj gen. San Martin, eidamas per kalnus su savo štabu ir kariuomene buvo sustojęs ir visą kariuomenę už 50 pezų pavalgydinęs. Tam atminti ir yra išleistas Argentinos vyriausybės popierinis 50 pezų banknotas su San Martin, jo kariuomenės ir tos vietovės vaizdu. Pažiūrėkite gerai!

Sučiupę 50 pezų popierinį pinigą, žiūrime į pieštą vaizdą ir prieš mus esančią vietovę. Tikrai toji pat vieta su kalnais, lygumėle ir upe.

Mūsų autobusas vėl rieda kalnų keliu. Persimetu vienu kitu žodžiu su savo kaimynu. Taip važiuojam arti 20 klm. Sustojam Punta de Vacas vietovėje. Tai banguota lygumėlė, apaugusi žole ir arti upės. Ši vieta buvo ir yra dabar paskutinė stotis gyvulių varytojams į Čilę. Čia, prieš pervarydami gyvulius per aukščiausius kalnus, varovai sustodavo su savo bandomis, jas gerai paganydavo ir pagirdydavo, nes tolimesnis iki Čilės gana ilgas kelias (kas sudaro apie keletą dešimčių klm.) neteikdavo tokių gerų galimybių. Nuo to ir pats pavadinimas kilo — Pun ta de Vaca.

Vėl pavažiavus apie15 klm., pasiekiam natūralų, gamtos padarytą, tiltą — Puente del Inca. Tiltas, kaip tiltas, juo važiuoja ir eina, tik ne rankų darbo. Žinoma, kiek aptvarkytas, kai kur nutiesti barjerai, kad būtų patogesnis susiekimas.

Sustoję netoli gan erdvaus viešbučio, pasileidžiame visi į tiltą.

Puente del Inca vra žymus ne vien savo gamtiškumu, bet ir šilto vandens šaltiniais, trykštančiais iš po žemės. Šis šiltas vanduo, turįs savyje įvairių mineralų tirpinius, yra gera gydymosi priemonė nuo reumatizmo ir kitų ligų. Vanduo toks stiprus, kad, pavyzdžiui, juo apipylus apelsiną, per 48 valandas jis pavirsta jau į akmenį. Tie šilto vandens šaltiniai veržiasi iš įvai rių vietų, apipildami net pačio tilto šonus ir formuodami naują jo išvaizdą. Vanduo sušlapina ir kalnų žemę, padarydamas iš jos tvirtą masę, kietą lyg akmenį. To cheminio proceso ilgo laiko pasėka ir yra tiltas — Puente del Inca.

Prie tilto yra specialiai padaryti šiltų vonių baseinai su atatinkamais pastatais, į kuriuos nuo viešbučio, esančio apie 200 metrų, veda požeminis tunelis. Taigi, vasarotojai ir ligonys ir blogam ore, gali naudotis ta Dievo dovana — šiltu mineraliniu vandeniu.

Paskutinysis parubežio miestelis, prie įvažiuojant į Čilę yra Las Cuevas paskutinė stotis. Čia yra muitinė ir pasienio policijos punktas. Atvykus į šį miestelį, tuoj prisistatė policijos ir parei-

(*Perkelta į 5 psl.*)

ARGENTINOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

BERISSO

Naujas Sekretorius

Atsisakius iš pareigų pirmajam "Mindaugo" Dr-jos sekretoriui p. A. Jočiui, Valdybos buvo išrinktas p. **Juozas Vogulis**, kuris eis pirmojo sekretoriaus pareigas.

Sužiedotuvės

Panelė Marija Lidija Marcinkevičiūtė, uoli "Mindaugo" Dr-jos veikėja ir buvusi sekretorė, birž. 27 d. susižiedavo su **Oscar B. Santilli**. Sužiedotuvių vaišės įvyko pp. A. K. Marcinkevičių namuose.

Pamaldos

Liepos 12 d. 11,30 val. pamaldos bus laikomos už p. Dulksnienės a.a. brolį ir seserį. 15 val. Gyv. Rožančiaus susirinkimas "Mindaugo" Dr-jos patalpose.

Paraginimas

Visus Draugijos narius, kurie dar nesumokėjo nario mokestį, yra prašomi užsimokėti Dr-jos patalpose šiomis dienomis: šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 18 iki 20 val., taip pat ir antradieniais pasėdžių metu tuo pačiu laiku.

"Mindaugo" Dr-jos Valdyba
Pirm. V. Stundžia.

PADĖKA

"Mindaugo" Dr-jos Valdyba reiškia nuoširdžią padėką visiems, kurie prisidėjo prie bendro Lietuvių Tautos Gedulo Dienos paminėjimo, kuris įvyko birželio 14 d. Berisse. Dvasios vadui kun. A. Steigvilai už pamaldas ir paskaitą, p. M. Galeckui už įdomų papasakojimą apie išvežimus, p. P. Mekšriūnui ir p. J. Gabriūnui už skaniai iškeptas dešreles ir asadą, p. J. Skurauskaitei už aptarnavimą ir visiems, kurie bendrai prisidėjo prie Gedulo dienos paminėjimo.

Mūsų ligoniai

P. M. Tamoliūnas, ilgametis "Mindaugo" Dr-jos veikėjas ir buvęs jos pirmininkas, susižeidė ranką, kuri pamažu gyja.

J. Intas, taip pat buvęs "Mindaugo" Dr-jos pirm., jau ilgesnį laiką kaip jaučiasi silpnos sveikatos.

P. K. Janonis, Dr-jos veikėjas, choristas ir vaidintojas buvo sunkiai susirgęs, dabar pamažų jau sveiksta.

P. J. Šimėnas, Dr-jos ilgametis narys ir veikėjas, jau ilgokai kaip serga ir gydomas geriausių gydytojų.

P. J. Staškūnas, buvęs Dr-jos pirmininkas, ir veikėjas apsirgo ir paguldytas Berisso ligoninėje.

Visiems ligoniams linkime kuo greičiausiai pasveikti. **Valdyba.**

ROSARIO

IŠVYKO KUN. A. KLEIVA

Po dviejų metų intensyvaus darbo Rosario šv. Kazimiero lietuvių parapijoje, kun. Antanas Kleiva išvyko į Avellanedą, Aušros Vartų lietuvių parapija, spaustuvės direktoriaus pareigoms. Rosario jis ėjo lietuvių kapeliono pareigas, vedė "Maironio" chorą, buvo daugelio argentiniškų organizacijų dvasios vadas. Nors išbuvo tik du metus, bet giliai susigyveno su minėta kolonija. Išvykstant, Rosario lietuviai, organizuojant Antanui Švarliui, Baliui Kaušpadai ir Jonui Papečkiui, surengė gražias išleistuves lietuvių parapijos patalpose, kur buvo pasakyta daug jautrių atsisveikinimo kalbų. Be Parapijos Klebono kun. J. Margio ir Kun. J. Jakaičio, kalbėjo vaišių vedėjas Jonas Papečkys, kolonijos veikėjas Zigmas Stasevičius, Bendruomenės pirm. Antanas Samauskas, iždininkas Antanas Švarlys, Bs. Aires atstovas Vytautas Sadžius, Bendruomenės sekr. Balys Kaušpadas, "Maironio" choro sekretorė Rožė Šimanauskienė, Rosario Jaunimo atstovė Birutė Pundytė ir Rosario kolonijos atstovas Aleksandras Pundys. Išleistuvių vaišių stalus aptarnavo jaunimas: Nelida Švarlytė, Matildė Lukošiūtė, Birutė ir Angelytė Pundytės. Visi kalbėtojai pažymėdami savo kapeliono veiklą pareiškė norą vėl greit pamatyti Rosario lietuvių parapijoje.

Tą patį sekmadienį, birželio 14 d. 15 val. išleistuves rengė argentiniečiai, o po vakarinių Mišių, kurios buvo kun. A, Kleivos intencija užprašytos Kiaušų šeimos, argentiniečių organizacijos surengė atsisveikinimo arbatėlę. Be minėtų atsisveikinimo vaišių dar daugelis Rosario lietuvių turėjo vakarienę ar pietus savo namuose. Pažymėtini: Adelė ir Kazimieras Kalainiai, Jurgio ir Antano Vajagų šeimos, Bronė ir Antanas Švarliai, Ona ir Jonas Papečkiai, Leonidą ir Antanas Samauskai, Julė ir Antanas Latvėnai, Balys Kaušpadas, Zigmas Stasevičius, Uršulė Venciūnienė, Marta Matulaitienė su dukra Nydija, Ona ir Jurgis Liutkevičiai, Elena ir Juozas Guzai, Pundžiai ir keletas argentiniečių. Daug kas braukė ašaras atsisveikindami, nes kun. A. Kleiva palaikė su daugeliu draugiškus ryšius. Išvyko į Avellanedą birželio 17 d. rankų mosavimu išlydėtas iš Rosario.

SUKRUTO ROSARIO JAUNIMAS

Po ligesnės pertraukos vėl išėjo viešumon Rosario lietuvių jaunimas. Gegužės 30 d. jis surengė vermutą su šokiais Konstancijos ir Stepono Tychioniuk namuose. Paskatino minėtai šventei Jonas Papečkys, kuris paaukojo didesnę dalį gėrimų. Dar prisidėjo Juozas Ašmonas ir šventė išėjo su dideliu pasisekimu. Dalyvavo apie 70 jaunimo, kuriuos aptarnavo veiklos mergaitės: Nelida Švarlytė, Matildė Lukošiūtė, Nijolė Papečkytė, Birutė ir Angelytė Pundytės, Sigita Andrijauskaitė. Daug dirbo taip pat ir Pueblo Nuevo mergaitės: Elvyra Matulytė ir Lydija Kalainytė bei šeimininkų duktė Olga Tychioniuk. Besilinksminatį jaunimą aplankė lietuvių parapijos klebonas kun. J. Margis ir kapelionas kun. A. Kleiva. Šventė buvo labai gražiai suorganizuota, todėl visa Rosario lietuvių kolonija galėjo pasidžiaugti ir palinkėti jaunimui ir toliau dirbti lietuvišką darbą. Rosario lietuvių jaunimas liks ilgai dėkingas šeimininkams Konstancijai ri Steponui Tychioniuk už suteiktas patalpas ir visokiariopą paramą.

— **Leonida Samauskienė** iš Rosario lankėsi Bs. Aires mieste. Sutvarkiusi savo mirusios mamytės palikimą ir paviešėjusi pas savo pažįstamus išvyko atgal į Rosario.

PADĖKA

Už gražų bendradarbiavimą Rosario kolonijos veikloje, už išleistuves ir dovanėles — brangiems Rosariečiams nuoširdus ačiū!

Kun. A. Kleiva, MIC.

URUGVAJUS

LIETUVOS TRAGEDIJOS AIDAI URUGVAJUJE

Lietuvių tautos gedulo dienos Urugvajuje buvo paminėtos savoje kolonijoje ir plačiai radijo bangomis. Birželio 14 d. Montevideo lietuviai patriotai susirinko į savo bažnyčią Cerroje, kur Mišias už kenčiančią Lietuvą ir mirusius jos kovotojus bei kankinius laikė kun. J. Bružikas, pasakydamas jaudinantį pamokslą. Gedulingai asistavo vėliavos, dalyvavo Lietuvos Ministras su Pasiuntinybės personalu, buvo sugiedotas Lietuvos himnas.

Po pamaldų parapijos salėje įvyko visuomeninis aktas, kuriame kalbėtojai: dr. K. Graužinis, kun. J. Bružikas ir J. Jazauskas įvairiais požiūriais priminė sovietinės okupacijos Lietuvoje istoriją, priežastis ir jos vyksmą iki šių dienų. Visi kalbėtojai ir aktui vadovavęs K. Čibiras reiškė stiprių vilčių, kad Kremliui nepavyks palaužti lietuvių tautos ryžto, jos dvasinio subrendimo ir atsparumo ir kad išsivadavimo diena jau artėja.

Lietuvos okupacijos sukaktis ir tragiškųjų trėmimų paminėjimas ypač plačiai nuskambėjo per radijo programas. Tėvų jėzuitų vedamoje valandėlėje per Radio Solis buvo pasakyti kun. J. Bružiko lietuviškai ir K. Čibiro ispaniškai atitinkami žodžiai, o birželio 15 d. dar Radijo El Pueblo ir Radio Voz del Aire skyrė Lietuvos gedului specialias programas. Ši pastaroji truko daugiau pasvalandžio. Abiejose programose kalbėjo Min. dr. K. Graužinis, didelis laisvųjų lietuvių bičiulis ir antikomunistinis kovotojas prof. Lopez Toledo ir Voz del Aire programos organizatorius jaunuolis W. Mison. Programos buvo nuteiktos liūdnais lietuviškos muzikos ir dainų kūriniais.

Dienraštis "El Diario Español" vedamajame str. rašydamas apie Lietuvos tragediją daro išvadą: "Reikia tikėtis, kad didis pasipriešinimas, kurį šiais tragiškais metais rodo nepalaužiama lietuvių tauta, greitai jai priartino laisvės dienas ir gyvenimą vertą žmogaus teisių ir krikščioniškosios civilizacijos".

DIDŽIOJI SPAUDA MUMS RŪPIMAIS KLAUSIMAIS

Ryšium su Ženevos konferencija didysis Montevideo dienraštis "El Dia" savo bendradarbio C. Veraxo str. klausia: ar ir vėl bus užmiršta pagrindinė problema? Toji problema, aišku, yra Rytų ir Centro Europos pavergtųjų valstybių išlaisvinimo klausimas. Kol šis degantis reikalas nutylimas ir atidedamas, sunku tikėtis, kad būtų įmanomas Vokietijos sujungimo, Europos saugumo, šaltoje karo sustabdymo. Berlyno klausimo tikras išsprendimas. Autorius klausia, kodėl Vakarų galybės turi šokti pagal Kruščiovo smuiką ir į sov. ultimatumus pasitraukti iš Berlyno neatsakyti jiems stipresniais ultimatumais pasitraukti iš Lietuvos, kitų Baltijos šalių ir centrinės Europos. Kas turi daugiau pagrindo ultimatumams? Kol sovietai ramiai sau virškins jų pavergtąsias pusės Europos tautas, tol ir dėl laisvojo pasaulio apetitas ne mažės, o tik didės.

Buenos Airese įtakingas dienraštis "El Pueblo" Lietuvos gedulo proga didele antrašte paskelbė C. Veraxo str.: Lietuva pavergta, bet nepamiršta. To paties autoriaus straipsnis apie naujienas sovietų baudžiamajame statute (kiek jos liečia pavergtų šalių politinius trem tinius ir jiems numatomas bausmes) buvo atspaudintas Argentinos žurnale "Dinamica Social" š. m. gegužės mėn. numery. Šis žurnalas leidžiamas ispanų ir italų kalbomis.

Kazys Jasulėnas priėmęs šv. Sakramentus ir popiežišką palaiminimą, mirė birž. 12 dieną, palikęs liūdinčią žmoną ir dukterį.

GEDULINGOS PAMALDOS

Gedulingos metinės Mišios už a.a. **Stanislovą Paulauską** bus laikomos liepos 17 dieną 9 val. Aušros Vartų bažnyčioje 4 metų sukakties dienoje.

Gedulingos pamaldos už a.a. **Antaną Matulionį** bus laikomos liepos 20 dieną 9 val. Užsakė žmona Marija Matulionienė ir sūnūs Juozas ir Antanas. Pažįstamieji kviečiami atsilankyti.

Šv. Mišios už a.a. Kazimierą Šulnį bus laikomos liepos 19 dieną, 18 val. (30-jo po mirimo dienoje) Mišias užprašė žmona Dominga ir sūnus Juozas.

MŪSŲ MIRUSIEJI

MIRĖ KAZIMIERAS ŠULNIS

A. a. **Kazimieras Šulnis** gimė 1903 metais Moniūnuose, Baisiogalos valsč., Kėdainių apskr. Augo gausioje ūkininko šeimoje. 1929 m. išvyksta į Argentiną. Kelis metus gyveno vargingą ir skurdų išeivio gyvenimą, bet būdamas gabus komercijoje ir paragintas gerbiamo Povilo Paliuko, sugalvojo sukurti nuosavą įmonę — kėdžių fabriką "Litas". Fabriko dalininkais buvo Povilas Paliukas, Antanas Geigas, a.a. Jonas Aukštikalnis ir Jurgis Morkūnas. Vėliau liko dviese su Antanu Geigu. Daugelį metų sugyvendami išlaikė gražų kėdžių fabriką. Vėliau, kai sąlygos leido, skiriasi ir dirba a.a. Šulnis vienas. Ir kai jau pradėjo gražų, ramų gyvenimą, turėjo palikęs viską, apleisti šitą pasaulį. Šių metų birželio 8 d. atsigula į vokiečių ligoninę operacijai. Išbuvęs 15 dienų ligoninėje, birželio 19 dieną, 11 val. 20 minučių, aprūpintas šv. sakramentais, atsiskiria su šiuo pasauliu, palikdamas Argentinoje nuliūdusią žmoną Domingą ir sūnų Juozą; brolį Stasį su šeima, pusbrolį Antaną Masiulį su šeima ir brolį Praną Jotautą su šeima. Lietuvoje liko brolis Jurgis ir keturios seserys: Elzbieta Kablienė, Paulina Našlėnienė, Emilija Daugelienė ir Viktorija Antanaitienė.

Laidotuvių dieną buvo atneštas į Aušros Vartų lietuvių bažnyčią, kur už mirusiojo vėlę atlaikytos šv. Mišios. Laidotuvių apeigas atliko TT. Marijonai. Didelė daugybė artimųjų, giminių ir pažįstamų palydėjo a.a. Kazimierą į amžino poilsio vietą, papuošdami jo kapą vainikais. Palaidotas birželio 21 d. Sarandi kapinėse.

Velionis buvo ramaus būdo žmogus, didelis geradaris daugelio katalikiškų ir tautinių įstaigų. Su visais gražiai sugyvendamas ir darydamas gerą, paliko visiems gražų pavyzdį. Ilsėkis ramybėje, Mielas Tautieti, pabeigęs šios žemės sunkią kelionę!

*

— **Mikelina Naukaitė - Jasakienė** eidama 65 metus, birželio 16 d. mirė širdies liga ir sekančią dieną buvo palaidota Sarandi kapinėse.

Velionė kilusi iš Remeškių km. Pašuvio valsč., Kėdainių apskr. Į Argentiną atvyko 1925 m. Paskutiniu laiku gyveno Rivadavia 1167, Capital.

— **Petras Gendvilis**, 59 metų amžiaus, mirė birželio 24 d. savo namuose, Manuel Campos 3155, Val-Alsina, nuo širdies smūgio. Kilęs iš Veprių parap. Ukmergės apsk. Atvyko į Argentiną 1929 m. Dirbo frigorifike Wilson. Paliko nuliūdusią žmona — Aleks. Kopustaitę, sūnų Stanislovą Viktorą su šeima, dukterį Prančišką de Stampone su šeima, ir žmonos seserėčią Veroniką Levickienę. Velionis buvo "Laiko" skaitytojas. Palaidotas Sarandi kapinėse su religinėmis apeigomis, kurias atliko kun. V. Palubinskas. MIC.

PO KALNUOTĄJĄ ARGENTINĄ

(*Atkelta iš 4 psl.*)

kalavo pasų ar cedulų. Aš kaip tik buvau pamiršęs paimti cedulą, turėjau tik "Patente automobilistico". Pasižiūrėjo — policijai ir to užteko, ir iš mūsų visų paėmė dokumentus. Mes dar turėjom pasiekti paskutinę vietovę — "Cristo Redentor", visai prie Čilės sienos. Į ją, supratom, kad teks jau vykti be asmens dokumentų. Vadinasi, policija žiūri, kad į Argentiną be dokumentų niekas neįeitų, kaip kad be saugotojų žinios, slapta, iš jos nepaspruktų. O be dokumentų šiais laikais netoli benuvyksi.

(*Bus daugiau*)

MOTORAI,

Pervyniojimas (bobinaje) ir kiti motorų ir elektros reikmenų pataisymai.

SĄŽININGAS DARBO ATLIKIMAS

JUJUY 1362 **Lanus Oeste**

Vitrinų Fabrikas
„V I T R A L"
Sav. W. A. Rastauskas
Įrengimas moderniškų vitrinų prekybos namams ir krautuvėms.
Av. SAN MARTIN 3038
Lomas del Mirador

Casa "DOMICELA"
Sav. A. LEVANAVIČIUS
ĮVAIRIŲ RŪŠIŲ MEGZTINIAI, ŠALIKAI, KAMPEROS
šilko ir drobės išdirbiniai
— PRIEINAMOS KAINOS —
CANADA 2025 Lanús O.

Casa MUSKETAS
Parduoda
PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS
ĮSNUOMUOJAMA PIJANINUS
*
T. E. 50 - 5948 **Sanabria 2790-92**

LIETUVIŠKA AUDYKLA "DROBĖ"
Savininkas VYTAUTAS DORELIS
Parduoda lietuviškai raštuotas drobes, languotas staltieses bei lygias kitas medžiagas.
Kainos be konkurencijos, nes parduodama pačiame fabrike.
BOGOTA 4175 Cerro, Montevideo, Uruguay
Telefonas 22 - 17 - 77

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS
GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.
-profesionalas yra pasiruošęs
ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.
Savininkas
Jonas Janušis
COCHABAMBA 1811-17
Villa Scasso
T. E. 68 - 7208

*** KIRPYKLA "O L G A" — Ilgalaikis plaukų sušukavimas (karštas ir šaltas, atliekamas moderniškomis mašinomis ir naujais metodais. Priimama mokinės —**
Olga Jasiulytė - Vitkauskienė Wilde, Av. Gen. Cadorna 85

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.
AV. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

Buenos Aires Avellaneda

TĖVŲ DIENA AVELLANEDOJE

Šio mėn. 20 d. Lietuvių Jaunimo Draugija suruošė Lietuvių salėje iškilmingą Tėvo Dienos paminėjimą, kuriame pasirodė naujos jaunųjų mėninės jėgos. Minėjimui vadovavo ilgametis Draugijos veikėjas Zeferinas Juknevičius.

Atidarymo žodį tarė Nelida Povilionytė. Paskaitą apie tėvo reikšmę šeimoje ir tautoje skaitė kun. A. Steigvilas, kviesdamas Argentinos jaunimą tęsti sveikas lietuviškų šeimų tradicijas, kuriant lietuviškas šeimas.

Meninę dalį pradėjo Milda Račkauskaitė, su įsijautimu paskambindama Fausto - Gounod ir čiurlionio - Preliudus, kuriuos užpelnytai įvertino plojimu publika. P. K. Runimo vadovaujama jaunimo teatro mėgėjų grupė savaidino vieno veiksmo komediją — Už savaitės antros vestuvės. Komedija labai puikiai nutęikė žiūrovus. Vaidintojai buvo: Onutė Savickaitė, Marta Sturevičiūtė, Zuzana Vanagaitė, Antanas Mačiulis, Jonas Balnius ir pats režisorius bei komedijos autorius K. Runimas. Suflerė buvo Nelida Povilionytė. Reikia pripažinti jaunųjų vaidintojų įdėtas gražias pastangas gerai ištarti lietuvišką kalbą ir vis labiau įsijausti į savo roles. Tikime, kad jaunieji vaidintojai dažniau pasirodys mūsų scenoje. Po to akordeonu Rikardas Runimas pagrojo — Plaukia sau laivelis, Adelita ir Ožkelio olką, kurią pats jaunasis akordeonistas suakomponavo.

Žiūrovams gražų surprizą parodė mišrus jaunimo chorelis, susidėjęs iš lietuvių ir vietinių, padainavęs dvi braziliškas ir dvi lietuviškas dainas — "Miškų Gėlė" ir "Ko liūdi berželi". Choreliui vadovavo ir gitara akomponavo Rodolfo Gimenez. Meninę dalį užbaigė mažoji 3-jų metų Danutė Runimaitė padeklamuodama eilėraštuką apie Tėvelį.

Programoje pasirodė du nauji pranešėjai: Rapolas Paršelis ir Teresė Mačiulytė. Minėjimą uždare Zeferinas Juknevičius.

Sekančią dieną kun. Ant. Kleiva atlaikė sudėtinęs Mišias už gyvus ir mirusius tėvus, pasakydamas dienai pritaikintą pamokslą apie tėvų pareigas.

PRANEŠIMAS "LAIKO" SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Pakartojame visiems "Laiko" skaitytojams, kad "Laiko" prenumerata metams 90 pesų tik tiems, kurie užsimoka už jį administracijoje, arba pārapijų raštinėse laiku, neraginami. Pas tuos, pas kuriuos turi atvykti "Laiko" prenumeratos rinkėjas, privalo užmokėti 100 pesų.

"Laiko" Administratorius.

*

SVARBUS PRANEŠIMAS

Argentinos L. B-nės Avellanedos Apylinkės visuotinis narių susirinkimas įvyks liepos 26 d. 12 val. lietuvių salės svetainėje.

Programoje kun. Aug. Steigvilos paskaita, naujos valdybos rinkimai. Visus narius kviečiame skaitlingai dalyvauti. **Valdyba**

Arg. Liet. B-nės Centro Valdybos posėdis įvyks liepos 12 d. 12 val. lietuvių Aušros Vartų klebonijoje. Valdybos visus narius prašome dalyvauti.

Centro Valdybos pirmininkas
Ignas Padvalskis

▪ **14-kos Pavergtųjų Tautų Centro Komitetas,** kurio prezidentu yra gen. T. Daukantas ir Moterų Sekcijos pirmininkė p. E. Diminskienė, ruošia bolševikinio teroro parodą, kurį įvyks Circulo Militar patalpose liepos mėnesį.

Lietuviai, turintieji įdomių laiškų, dokumentų ar kitokios literatūros iš pogrindžio veiklos bei komunistinio teroro, prašomi paskolinti šitai parodai.

▪ **Mykolas Kniaschikevičius,** išdirbęs ilgą laiką Comodoro Rivadavia prie žibalo versmių, išėjo į pensiją ir, gavęs lauktuosius pinigus, prisiuntė "Laikui" $ 500 už prenumeratą ir aukoms.

▪ **Antanas Balužis** maloniai prašomas pranešti "Laiko" administracijai tikslų adresą. Žinome, kad seniau gyveno Somellera 6147.

▪ **Bronė Marenholcienė** Argerich ligoninėje turėjo aklosios žarnos operaciją. Operacija pavyko gerai ir ligonė pamažu sveiksta savo vyro ir vaikučių priežiūroje.

Dr. Aleksandras Zotovas, 12 metų išgyvenęs Argentinoje, liepos 8 d. iš Ezeizos aerodromo prie Buenos Aires, išskris lėktuvu "Super - H - Constallation" į Clevelandą. Dr. Zotovas nuo 1950 metų dirbo Kordobos vienoje ligoninėje.

Ponia Zotoviene - Aldona Mackevičiūtė buvo pirmoji, kuri įsteigė lietuvių mokyklą Kordoboje, kurią per dvejus metus sekmingai vedė, beto dalyvavo tautiniame ansamblyje, vadovaujame p. Petravičiaus ir buvo didelė scenos mėgėja.

Ponams Zotovams išleistuvės buvo suruoštos Susivienijimo VI-jo Skyriaus, kuriose dalyvavo pp. Bendinskai, pp. Sadukai, pp. Meilučiai, pp. Matusevičiai, pp. Tumosai ir pp. Židoniai bei kiti artimieji ir pažįstamieji.

Prieš išskrisdami ponai Zotovai apsistojo Buenos Aires, kad pasiruošus kelionei. Ta proga birž. 28 d. buvo suruoštos išleistuvės pas Ponus Čekanauskus.

Gražus pavyzdys

Inžinierius **Marijonas Reigardas,** nors ir nebūdamas lietuvis ir jau išėjęs į pensiją, iš nedidelių savo santaupų gausiai parėmė lietuviškas įstaigas ir jų darbuotę paaukodamas lietuviškiems tikslams 1.200 pezų. Be to padovanojo lietuvių muziejui vertingų eksponatų.

▪ **Filma apie sukilimą Vengrijoje.** Birželio 27 d. vakare lietuvių salėje buvo parodytas filmas iš Vengrijos sukilimo. Filmas sutraukė nemažai žiūrovų.

▪ **Šeštadieninė mokykla** jau pradėjo veikti. Tiktai liepos 4 d. šeštadienio mokyklos nebus. Toliau kiekvieną šeštadienį nuo 15 valandos. Mokyklon priimami ir vyresnio amžiaus, kurie nori pramokti lietuvių kalbos.

▪ Pulkininkas **Marijonas Reingardas,** gyvenantis Villa Ballester, tremtinys, paaukojo: 300 spaustuvei, 300 Bažnyčiai, 300 Lietuvos Išlaisvinimo fondui, 100 Liet. Muzėjui, 200 už prenumeratą "Laikui" ir beto aukų.

Dar muzėjui padovanojo: Birštono kurorto gražiai išdroštą lazdą, ugniagesių medalį ir piniginę.

Duosniam Tautiečiui minėtos institucijos nuoširdžiai dėkoja.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

(NESKAITANT PRENUMERATŲ)

$ 320 — Ing. M. Reingardas
„ 320 — J. Goris
„ 350 — S. Visčius (iš Amerikos)
„ 135 — S. Petruškevičius
„ 85 — K. Račkauskas
„ 35 — A. Malkevičius
„ 20 — J. Kiaušas
„ 10 — F. Krapavickas
„ 10 — J. Bakaitis
„ 10 — P. Petkevičienė
„ 10 — A. Aleksienė
„ 10 — K. Meškauskienė
„ 10 — T. Jackevičius
„ 10 — J. Bukauskas
„ 10 — J. Prevelis
„ 10 — A. Šikšnytė de Kriens
„ 10 — A. Gasevičius
„ 10 — J. Šimkevičius

Visiems Rėmėjams ir užsimokėjusiems prenumeratą nuoširdžiai dėkoja

„LAIKO" Administracija.

AUKOS LIETUVIŲ PARAPIJAI

Bažnyčiai ir Parapijos Vėliavai paaukojo

$ 500 — Kazimieras Gulbinas
„ 200 — Stanislovas Povilonis
„ 300 — Inž. Mar. Reigardas
„ 50 — Ona Šikšnytė de Kneis

Širdingas dėkui!

Tėvai Marijonai

KUN. VITO ŠIMANSKIO IŠLEISTUVĖS

Kun. **Vitas Šimanskis,** kuris 9 metus darbavosi Aušros Vartų parapijoje, buvo išvystęs daugeriopą veiklą: organizavo giedojimą, vargoninkavo, sutvėrė lietuvišką muziejų, vėdė per metų eilę "Laiko" administraciją, be to aptarnavo Temperley lietuvių koloniją. Visiems kun. Vitas buvo žinomas kaip sąžiningas kunigas ir uolus administratorius.

Atsisveikinant su kun. Vitu, buvo suruošta išleistuvių arbatėlė, kuri įvyko šio mėn. 21 d. lietuvių salėje. Arbatėlę suruošė lietuvės moterys su dideliu atsidėjimu.

Prie išleistuvių stalo matėsi įvairių organizacijų bei draugijų atstovai, kurie pasakė išleistuvių kalbas. Pirmiausia kalbėjo parapijos vardu kun. kleb. J. Duoba, karių vardu - M. Galeckas, Išlaisvinimo Sąjos - P. Sakalauskas, Gyv. Rožančiaus — E. Buzienė, Radijo Valdybos - K. Misiūnas, draugų vardu gen. T. Daukantas, Spaudos ir Organizacijų S-gos — J. Čikštas, Liet. B-nės- I. Padvalskis, Skautų dr-jos inž. S. Babronis, Birutiečių - U. Šileikienė ir kaimynų vardu Sudiev tarė p. H. Šimkūnas. Visi kalbėtojai išreškė geriausius linkėjimus išvykstančiajam į Rosario. V. Šimanskis visiems atsakė trumpu padėkos žodžiu ir pažadėjo nepamiršti Avellanedos ir Buenos Aires lietuvių.

Išleistuvėse dalyvavo taip pat iš Rosario atsikėlęs kun. Antanas Kleiva, kuriam kalbėtojai taip pat palinkėjo geros kloties Aušros Vartų parapijoje. Kun. A. Kleiva perėmė "Laiko" spaustuvės administraciją ir kartu dirbs pastoracinį darbą.

Išleistuvės praėjo jaukioje nuotaikoje. P. Gudelevičiui vadovaujant, buvo sudainuota lietuviškų dainų ir išvykstančiam sugiedota ilgiausių metų. Rūpestingos išleistuvių arbatėlės rengėjos: O. Lipinskienė, O. Kundrotienė, M. Mačiulienė, D. Šabūnaitė ir M. Sturevičienė prižiūrėjo, kad svečiams visko užtektų.

▪ **Apie Rimšos naujai atidarytą parodą** Buenos Aires laikraščiai netik paminėjo, bet kaikurie, kaip "Clarin", net ištisą straipsnį su nuotrauka įsidėjo. Paroda tęsis iki liepos 15 dienos.

LAIKAS

PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja Red. Kolegija. Ats. red. J. Duoba. — Rankraščiai taisomi **Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant.**
KAINA: Argentinoje metams $ 90.—, pusm. $ 50.—, vienas nr. $ 4.— Urugnajuje met. 12 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XI METAI Nr. 238 — 30 DE JUNIO

LABAI SVARBUS PRANEŠIMAS

Lietuvių Prekybos Bendrovės Londone vadovybei malonu pranešti, kad ji yra susitarusi su vienu didžiųjų Anglijos audimo fabrikų pagaminti Lietuvių Prekybos Bendrovei 75.000 jardų eksportinės rūšies vilnonės medžiagos.

Remdamiesi ilgu savo patyrimu ir žinodami, kad mėgstama Lietuvoje, toms medžiagoms esame parinkę specialų raštą — dvigubus ypač švelnius ruoželius. Taip pat ir naujas spalvas esame parinkę ypač patrauklias: melsvą, tamsiai rudą ir tamsiai pilkšvą.

Visos tos medžiagos turi įrašą "Made in England".

Nepaisydama tai, kad tos medžiagos yra žymiai aukštesnės rūšies ir daug brangesnės, Lietuvių Prekybos Bendrovė nusprendė siūlyti jas visiems lietuviams standartiniais siuntiniams sudarinėti nepakeltomis kainomis.

Kadangi dar yra daug tokių lietuvių, kurie nori užsisakyti mūsiškį "Specialų standartinį siuntinį", kurį sudaro 23 jardai medžiagos, Lietuvių Prekybos Bendrovė nusprendė skirti tam reikalui 23.000 jardų medžiagos, iš kurios bus galima sudaryti 1.000 "Specialių standartinių siuntinių". Tokį siuntinį sudarys 23 jardai NAUJŲ EKSPORTINĖS RŪŠIES VILNONIŲ MEDŽIAGŲ DVIGUBAIS RUOŽELIAIS 7 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams tiktai už

79 DOLERIUS

įskaitant į tą sumą visus mokesčius. Užsakytojas gali pasirinkti tokias spalvas, kokias jam patinka.

Mūsiškį "Specialų standartinį siuntinį" gali užsisakyti kiekvienas vis tiek, ar jis yra mūsų klijentas, ar kitos firmos.

Pareikalavusiems mes nemokamai siunčiame tų naujųjų medžiagų pavyzdžius, standartinių siuntinių kainoraštį ir savo **NAUJĄJĮ BENRINĮ KATALOGĄ.**

Norėdami duoti progos pasinaudoti tuo siuntiniu ir tiems, kurie tuojau pat negali užsisakyti, gavę bent 1.— dol. užstato, galėsime 3 mėnesius laukti paties užsakymo.

Mes patikriname, kad:

SIŲSIME TIK TAS MEDŽIAGAS, KURIAS REMDAMASIS PAVYZDŽIAIS BUS PASIRINKĘS UŽSAKYTOJAS.

Mes būsime dėkingi, jei nuolatiniai mūsų klijentai, prašydami NAUJŲJŲ MEDŽIAGŲ pavyzdžių, laiškuose pažymės, kad jie jau yra nuolatiniai mūsų klijentai.

Mums taip pat malonu painformuoti visus siuvamųjų mašinų siuntimu besidominčius savo klijentus, kad mes siunčiame rankines ir kojom minamąsias **"Singer" siuvamasias mašinas,** kurių muitas yra čia apmokamas.

Mums vis dar būtų pageidaujami atstovai JAV ir Kanadoje. Prašom rašyti:

LITHUANIAN TRADING COMPANY
1A, Hunt Street, London, W. 11
Great Britain

PAJIEŠKOJIMAS

Juozo Karmūzos, kilusio iš Moskabūdžių km., Keturvalakių valsč. Vilkaviškio apskr. ir **Zuzanos Karmūzaitės** (ištekėjusi), kilusi Islandžių km. Gižų valsč. Vilkaviškio aps. Pajieško Edvardas Karmūza, gyvenantįs Brasil 918, Val. Alsina, Bs. Aires, Argentina.

LIETUVIŲ CENTRO VEIKLA

TĖVŲ DIENOS MINĖJIMAS

Birželio 21 d. 19 val. Lietuvių Centro Valdyba kartu su jaunimo suruošė jaukų Tėvų Dienos paminėjimą. Į arbatėlę atsilankė daug tėvų su savo vaikais, bei šiaip gražios publikos. Programą sudarė didelis Lietuvių Centro veikėjas L. Lemberis. Pradžioj Vincas Deveikis pasveikino susirinkusius tėvus gražia lietuvių kalba ir tuoj sekė programa. Pašoko A. Šlepikytė vieną ispanų šokį, eilėraštį padeklamavo lietuviškai L. Stančikytė, piano paskambino — R. Rukšėnaitė ir N. Misiūnaitė. Programoj dalyvavo ir E. Čekauskaitė, kuri taip pat padeklamavo pritaikytą vieną eilėraštį. Šventė praėjo gražioj nuotaikoj, visi pasidžiaugė gražiai vedama statyba.

PADĖKA

Lietuvių Centro statybai už aukas: Jonas Čikštas — 1.000 pesų, Petra Satkovskis — 1.000; Vytautas Malėla — 500; Gasparas Maslionis — 130. Viso — 2.630 pesų; Jonui Gradeckui už nudažymą L. Centro vartų; A. L. Nanartoniams už padovanotus šachmatus; J. Krikščiūnienei už dadus; Lietuvių Parapijos administracijai už paskolinimą scenos apšvietimo aparato; K. Deveikienei už laimėtos premijos padovanojimą LC jaunimui; Petrui Bilevičiui, Jurgiui Bražioniui ir Pe-Sz. už padovanotą lempą.

Visiems nuoširdus ačiū!

Lietuvių Centro Valdyba.

▪ **Gegužės 23 d.** parengimas Lietuvių Centro statybai davė 7.123,40 pesų gryno pelno.

▪ **"LITHUANIAN AMERICANS" sortininkų išlestuvės, su kriožiišku asadu, įvyks Lietuvių Centre, Tabare 6950, Buenos Aires, antradienį liepos 21, 19 val.**

Bilietus į Asadą prašom įsigyti iš anksto Lietuvių Centre.

Lietuvių Centras parduoda buvusią raštinę ir salonėlį: 20 m. ilgio ir 6 m. pločio. Stogas skardinis, sienos medinės. Teirautis šeštadieniais ir sekmadieniais.

▪ **Rozalija Kazeliūnienė ir Pranė Gailiūnienė** išvyko į Rosario pavaduoti Placidą Šimkienę, kuriai buvo padaryta aklosios žarnos operacija.

Nuoširdžią užuojautą dėl KAZIMIERO ŠULNIO mirties reiškia p.

Domingai Šulnienei ir jos sūnui Juozui

LIETUVIŲ CENTRO JAUNIMAS

Nuošidžią užuojautą dėl vyro mirties liūdinčiai poniai

Domingai Šulnienei ir jos sūnui Juozui Šulniui

reiškia

"LAIKO" Administracija ir Redakcija

Mirus KAZIMIERUI ŠULNIUI nuoširdžią užuojautą reiškia liūdinčiai

žmonai Domingai ir sūnui Juozui

Kazimieras DEVEIKIS - PIPIRAS ir Šeima.

Mirus KAZIMIERUI JASULĖNUI nuoširdžią užuojautą reiškia likusiai velionies

nuliūdusiai žmonai ir dukteriai

URUGVAJAUS LIETUVIŲ KATALIKŲ CHORAS